

L'inimitable Manuel Costa-Pau

Irrepetible, independent i original

La meua amistat amb Manuel Costa-Pau procedeix, aproximadament, del 1970, quan començà una activa col·laboració d'ell amb la revista *Canigó*. La meua admiració s'ha mantingut incòlume d'ençà que el vaig conèixer.

ISABEL-CLARA SIMÓ > TEXT

Tot sovint m'he preguntat per què un home de l'alçada intel·lectual i de l'activisme social de Costa-Pau no és més reconegut, més celebrat, més difós. Crec que, ultra l'enorme categoria tant en coneixements com en la seva magnífica literatura, Costa-Pau era sobretot un home que parlava, que deixava els seus interlocutors en un silenci aquiescent. Costa-Pau va ser el nostre Sòcrates, tot i l'envergadura de tot el que va publicar.

L'home que parlava

Era un home que parlava, que convenia i que il·luminava amb la seva lucidesa les teories que exposava.

He conegut poques persones com ell. Per exemple, Lluís V. Aracil, a qui encara aplaudim els seus amics. Però sembla que en el primer terç del segle XX sovintejaven personatges enlluernadors a tertúlies sense focus, com la famosa de l'Ateneu i tantes d'altres. Josep Pla era un d'aquests, malgrat la

AJUNTAMENT DE GIRONA. CROU [FONS EL PUNT-LLUÍS SERRAT]

seua passió malaltissa per l'escriptura. Sense oblidar Joan Fuster en la seva vessant de tertulià, al voltant del qual ens aplegàvem joves àvids de la seva originalitat i intel·ligència.

Costa-Pau era sobretot un home que parlava, que deixava els seus interlocutors en un silenci aquiescent

>> *Manuel Costa-Pau (Garriguella, 1936 – Girona, 2016).*

En Costa-Pau brillava també l'originalitat i el talent. Tot i ser un home que sovint s'impacientava quan sentia bajanades, també va ser molt generós amb les persones menys dotades que s'aplegaven al seu voltant.

L'home que escrivia

Turistes, sirenes i gent del país és un dels seus primers llibres, i és un assaig que fins ara no ha superat ningú sobre el fenomen turístic. I darrerament escrivia una trilogia, estroncada en el segon volum, que va començar sota el títol de *Janna* i que fa pocs mesos va continuar amb *Diana Palmer*. Li he sentit a dir que posar una paraula rere una altra és molt difícil. Mai no va ser, doncs, un escriptor portat per una alegre intuïció literària, sinó meticulós. És per això que la lectura de la seva obra literària —*Sempre sentíem parlar de la terra* (1968), *Història de l'home errat* (1969), *Conte d'amor* (1971)— et fica en un univers ben construït, amb un ritme equilibrat i un fi sentit de l'humor. L'univers ben construït de Costa-Pau em fa pensar en el que deia Hemingway: «Literatura és arquitectura, no decoració d'interiors».

L'home que opinava

Una gran part de les activitats de Costa-Pau estaven dedicades al periodisme. Per entendre la simbiosi Costa-Pau amb la premsa d'esquerres i contestatària ens hem de remuntar a l'íntima amistat i complicitat amb Àngel Carmona, i també amb Rafael Borràs i Francesc Candel. Aquest grup feia representacions teatrals trencadores, tot renegant de la política del teatre de l'establishment. Estar amb aquests personatges era veure el món sense teranyines als ulls. Costa-Pau va col·laborar a *El Correo Catalán*, *Telestel*, *Tele/Exprés*, *Avui* i *El Punt*. Però sobretot va col·laborar a *Canigó*. Tenir-lo de redactor era un luxe, perquè, ultra el seu criticisme agut i lúcid, era molt exigent amb si mateix. En posaré un exemple que pot resultar astorador. D'ençà que *Canigó* va emprendre un camí contestatari, la revista va ser objecte de segrestos, multes i censures d'una envergadura que avui resulta impossible de creure (tenim, però, tots els papers corresponents). El segrest ens produïa una profunda angoixa: teníem força subscriptors que havien pagat a la bestreta aquell número que no podia ser publicat. Aleshores Xavier Dalfo, Manuel Costa-Pau i una servidora passàvem la nit en blanc refent un nou *Canigó*. Costa-Pau era capaç de fer crítica de televisió o un reportatge polític, una

ANDRÉS RESCLOSA

>> Manuel Costa-Pau,
el maig de 2014 a Gaiüses.

columna d'opinió o la descripció d'una obra d'art: amb la seva ploma àgil i culta, cap tema li era aliè. Quan ja era de dia

Costa-Pau era capaç de fer crítica de televisió o un reportatge polític, una columna d'opinió o la descripció d'una obra d'art: amb la seva ploma àgil i culta, cap tema li era aliè

portàvem el nou número a la impremta; sabíem, morts de cansament i alleujats, que ho havíem aconseguit. Mai cap subscriptor va posar cap pega a un número prefabricat, ans al contrari.

Vull acabar reproduint una idea seva que he repetit en moltes ocasions. La nació —deia— és la mare: la font dels afectes, de les emocions; però l'Estat és el pare, que controla la feina i els diners. Mentre els catalans no resolguem aquest conflicte freudià, mai no serem independents.

Isabel-Clara Simó
és escriptora.